

*Advies t.a.v. herstelplan
Nationaal Programma Onderwijs
Gemeente Eersel*

*Innovatie nul13
Janine Boekelder en Talitha van den Berg
April 2022*

Inhoud

Inleiding.....	3
Voorwaarden besteding gemeentelijke NPO gelden.....	3
Onze methodiek	4
Effecten van de coronacrisis binnen de gemeente Eersel	4
Inzet van NPO-middelen binnen de gemeente Eersel	5
Nadere uitwerking herstelplan in projectgroepen	6
Budget.....	6
Monitoring van effecten	7
Bijlage 1 Thema's en projecten Herstelplan NPO Eersel	8
Bijlage 2: overzicht gesproken partijen.....	11

Inleiding

Het onderwijsachterstandenbeleid is wettelijk een gedeelde opdracht van gemeenten en onderwijs. Om de opgelopen achterstanden als gevolg van corona aan te pakken, heeft het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap extra geld beschikbaar gesteld met het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Ook het onderwijs ontvangt extra middelen om de opgelopen achterstanden als gevolg van corona op school aan te pakken.

Gemeente Eersel heeft adviesbureau Innovatie nul13 gevraagd om ondersteuning te bieden bij het opstellen van een plan voor het inzetten van de gemeentelijke NPO-middelen binnen de gemeente, passend bij de actuele situatie en aansluitend op de interventies die de scholen reeds hebben ingezet. Samen met betrokken partijen vanuit het onderwijs en kinderopvang is gewerkt aan een herstelprogramma, passend bij de problematiek binnen de gemeente.

Voorwaarden besteding gemeentelijke NPO gelden

Het grootste deel van het geld dat beschikbaar is gesteld vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) gaat naar scholen en instellingen. Aan de hand van een schoolscan hebben zij de (mogelijke) opgelopen achterstanden van hun leerlingen in beeld gebracht en hier, aan de hand van de door het ministerie beschikbaar gestelde menukaart, passende interventies op ingezet. Vanuit het onderwijs gebeurt er op deze manier al ontzettend veel rondom de aanpak van de opgelopen achterstanden en leervertragingen.

Vanuit het NPO worden echter ook middelen toegekend aan de gemeenten. De gemeente Eersel ontvangt uit dit programma € 321.145,- voor de gehele NPO-periode.

Gemeenten ontvangen dit budget voor hun rol in voorschoolse educatie en het primair en voortgezet onderwijs. Met dit extra geld kunnen gemeenten, in samenwerking met scholen, kinderdagopvang, buitenschoolse opvang, (jeugdgezondheids-)zorg, bibliotheken en andere partijen, maatregelen nemen om de vaardigheden van leerlingen op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak te helpen stimuleren. Dit in aanvulling op en ter ondersteuning van de middelen die scholen zelf krijgen, en de aparte steunpakketten¹ voor de jeugd die beschikbaar zijn.

Als gemeente heeft u het volgende bestedingskader meegekregen voor de inzet van de NPO-gelden:

- (Bovenschoolse) maatregelen. Dit zijn maatregelen die nodig zijn om vertraging in te halen bij kinderen en jongeren. Dit geldt voor maatregelen op het terrein van sport, cultuur, techniek en preventief welzijn of veiligheid.
- Voor- en voorschoolse maatregelen gericht op het inhalen van vertragingen opgelopen in de voor- en voorschoolse periode. Zoals het inhalen van uren voorschoolse educatie, extra begeleiding in kinderopvang en extra inspanning gericht op de toeleiding van kinderen naar een kinderopvanglocatie.
- Zorg en welzijn in de school of in de verlengde leertijd om vertragingen op sociaal en emotioneel vlak in te halen, zoals extra jeugdhulp of schoolmaatschappelijk werk in de school.
- Maatregelen gericht op het bevorderen van lokale (en regionale) samenwerking tussen schoolbesturen, samenwerkingsverbanden passend onderwijs, en andere lokale partijen ten behoeve van integrale ondersteuning van jongeren op sociaal, emotioneel, executief en cognitief vlak.

¹ <https://www.nji.nl/coronavirus/overzicht-steunpakketten-voor-jeugd>

- Maatregelen gericht op het betrekken van (dreigende) thuiszitters, verzuimers en voortijdig schoolverlaters. Door bijvoorbeeld samenwerking tussen onderwijs en zorg te bevorderen of deelname te bevorderen van deze groep aan activiteiten van de gemeente of school.
- Kosten voor ambtelijke capaciteit van de gemeente (totale werkgeverslasten) of de inkoop van expertise voor het NPO.

Het gemeentelijk deel van de NPO-gelden betreft een specifieke uitkering die in maandelijkse termijnen wordt uitbetaald, te beginnen in december 2021. De uitgaven hoeven niet synchroon te lopen met deze betalingen. Daarnaast kunnen middelen ook in een opvolgend kalenderjaar worden uitgegeven.

De bestedingsperiode voor de NPO-middelen is recent verlengd tot en met schooljaar 2024-2025 en dient daarna middels de single information, single audit (SiSa) verantwoord te worden.

Onze methodiek

Allereerst is gestart met het opstellen van een QuickScan van de gemeente Eersel. Aan de hand van verschillende openbare data is gekeken naar de zichtbare coronaeffecten binnen de gemeente. Deze thema's zijn vervolgens aangevuld en getoetst aan de hand van de verschillende gemeentelijke beleidsstukken. De door de verschillende partijen aangeleverde interventies en projecten zijn vervolgens langs dit gemeentelijke kader gelegd.

Dit alles heeft geresulteerd in een gemeentelijk focusdocument. Aan de hand van de verzamelde data zijn de verschillende projecten en interventies beoordeeld op basis van de volgende uitgangspunten:

- De interventie past binnen de thema's uit het NPO-kader.
- De interventie moet een direct raakvlak hebben met de opgelopen onderwijsachterstanden als gevolg van de Coronapandemie.
- De interventie past binnen het budget NPO-middelen.
- De interventie betreft een tijdelijke inzet (maar kent een structureel karakter).

De uitkomsten uit dit focusdocument zijn besproken met de voorschoolse partijen en het primair en voortgezet onderwijs. Aan de hand van deze gesprekken zijn de verschillende interventies verder aangescherpt. Zo is er een gedragen herstelplan ontstaan waarin partijen zich herkennen en dat aansluit bij de situatie binnen uw gemeente.

Effecten van de coronacrisis binnen de gemeente Eersel

In de jaren 2020 en 2021 heeft de coronapandemie geleid tot problemen bij kinderen en jeugdigen op verschillende terreinen. Denk aan: onderwijsachterstanden, sociaal-emotionele en mentale problemen, maar ook een verslechtering van de fysieke gezondheid.

De belangrijkste bevindingen uit het onderzoek binnen uw gemeente zijn als volgt:

- O.b.v. de CBS data is zichtbaar dat de spreiding van geïndiceerde kinderen zich verplaatst. Momenteel is er in en nabij Vessem een grotere groep basisschoolleerlingen met een doelgroep indicatie (volgens het CBS). In dit gebied zijn echter nagenoeg geen doelgroep peuters woonachtig. Daarentegen zien we het aantal doelgroep peuters in en nabij de dorpskern Eersel toenemen. Dit heeft op korte termijn effect op het onderwijs in deze dorpskern.
- Het aantal geïndiceerde kinderen is de afgelopen jaren stabiel en ligt met 6% ruim onder het landelijk gemiddelde van 15%.

- O.b.v. de beschikbare gegevens lijkt het primair onderwijs kansrijk te adviseren richting het voortgezet onderwijs. Er worden opvallend veel gecombineerde adviezen afgegeven (bijv. kader/GL en VMBO GT/HAVO). Tevens valt het aantal VMBO GT adviezen op binnen de gemeente.
- Gedurende de eerste helft van 2021 is er een toename zichtbaar in de geregistreerde overlast door jongeren. In het 3e kwartaal nam deze registratie echter af. Dit is in lijn met het landelijke beeld.
- Opvallend is dat het percentage jeugdhulp zonder verblijf gedurende de pandemie is toegenomen met een stijging van ruim 2% in de eerste helft van 2021 t.o.v. de 2e helft van 2019. Het percentage ligt nu boven het gemiddelde percentage van Nederland.

In de verschillende gesprekken met betrokken partijen zijn twee dominante thema's naar voren gekomen:

1. Sociaal-emotionele ontwikkeling

Tijdens de gesprekken met de betrokken partijen kwam naar voren dat de zorg met name zit op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling. In de voorschoolse periode komt dat doordat kinderen hun eerste jaren in een zeer beperkte kring zijn opgegroeid en echt moeten wennen aan het onderdeel uitmaken van een groep. In het onderwijs (m.n. het voortgezet onderwijs) ziet de effecten van een eenzame periode voor kinderen en jongeren.

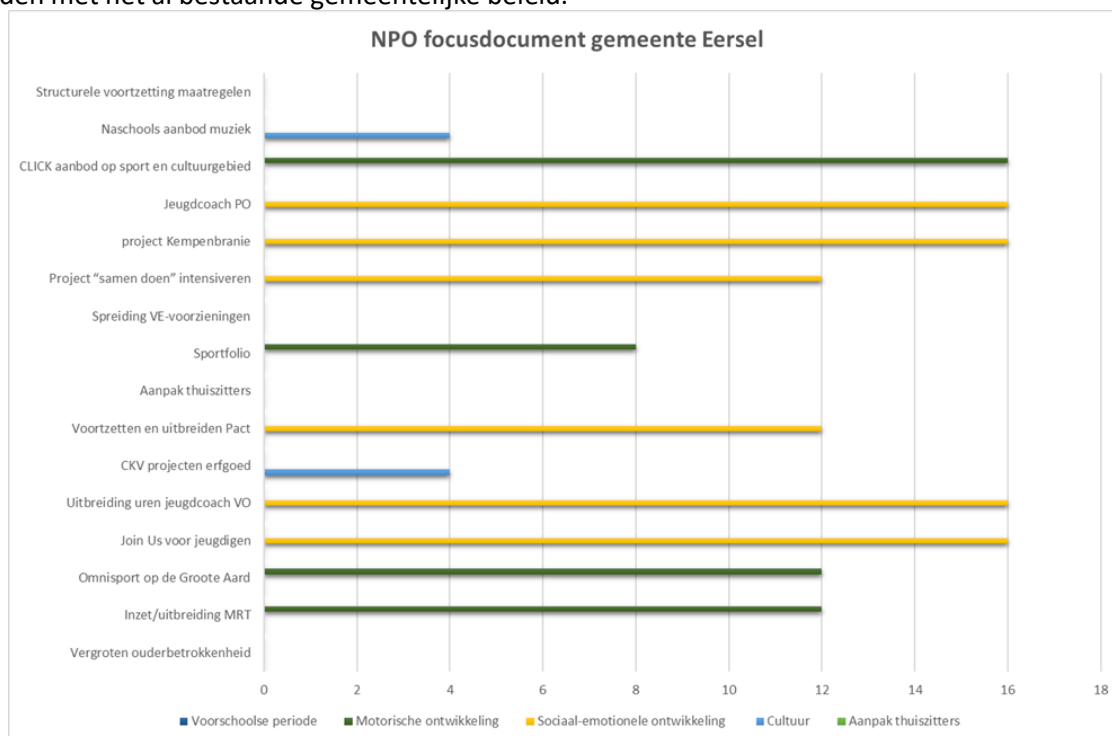
Thema's als (leren) omgaan met groepsdruk, persoonlijkheidsontwikkeling en leren omgaan met eigen keuzes en vrijheden worden hierbij nadrukkelijk genoemd.

2. Motorische ontwikkeling

Het valt de partijen op dat, m.n. de jongere kinderen, zich minder goed hebben ontwikkeld op het motorisch vlak. Daarbij is er een toename van overgewicht zichtbaar. Door hier vroegtijdig extra op in te zetten is de verwachting dat deze achterstanden goed inhaalbaar zijn.

Inzet van NPO-middelen binnen de gemeente Eersel

In het herstelplan NPO kijken we naar maatregelen die niet alleen effectief zijn, maar die ook relatief gemakkelijk te stoppen of te verduurzamen zijn, zonder gemeentelijke bijdrage na het eindigen van de NPO-periode (schooljaar 2024-2025), of wanneer de NPO-middelen eerder besteed zijn. Hierbij is rekening gehouden met het al bestaande gemeentelijke beleid.

De nadruk ligt bij alle leeftijdscategorieën op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling. Voor het primair onderwijs is dit aangevuld met aandacht voor de motorische ontwikkeling. Zo kunnen we in het totaal van het gemeentelijk beleid de juiste aandacht schenken aan de verschillende leeftijdscategorieën en de inzet voor alle kinderen en jongeren zo effectief mogelijk maken.

Tijdens de gesprekken met het werkveld werd tevens duidelijk dat de behoefte er is om extra in te zetten op de brede, culturele ontwikkeling van kinderen en jongeren. Door extra in te zetten op de brede ontwikkeling worden kinderen en jongeren uitgedaagd en tot leren aangezet.

In diverse overleggen hebben de partijen aangegeven deze lijn te ondersteunen. Daarmee heeft het herstelplan voldoende draagvlak vanuit het (voorliggende) onderwijsveld. Hiermee is er extra aandacht voor het ondersteunen van jongeren bij problemen die tijdens de coronacrisis zijn ontstaan, zijn toegenomen of zichtbaar zijn geworden. Hierbij is speciale aandacht voor de mentale en fysieke gezondheid en de sociaal-emotionele ontwikkeling van Eerselse kinderen en jeugdigen.

Het herstelplan bestaat uit de thema's en projecten zoals weergegeven in bijlage 1 van dit herstelplan.

Nadere uitwerking herstelplan in projectgroepen

Wij adviseren om de nadere uitwerking van de verschillende thema's op concrete projecten en interventies vanuit sector overstijgende werkgroepen vorm te geven. Het gaat hierbij om de volgende projectgroepen:

1. Projectgroep sociaal-emotionele ontwikkeling
2. Projectgroep motorische ontwikkeling
3. Projectgroep culturele ontwikkeling

Door het werken met projectgroepen ontstaat de verbinding tussen sectoren en worden breed gedragen doelen nagestreefd. Daarnaast daagt het uit om de samenwerking intensiever te maken en elkaar meer en laagdrempeliger op te zoeken.

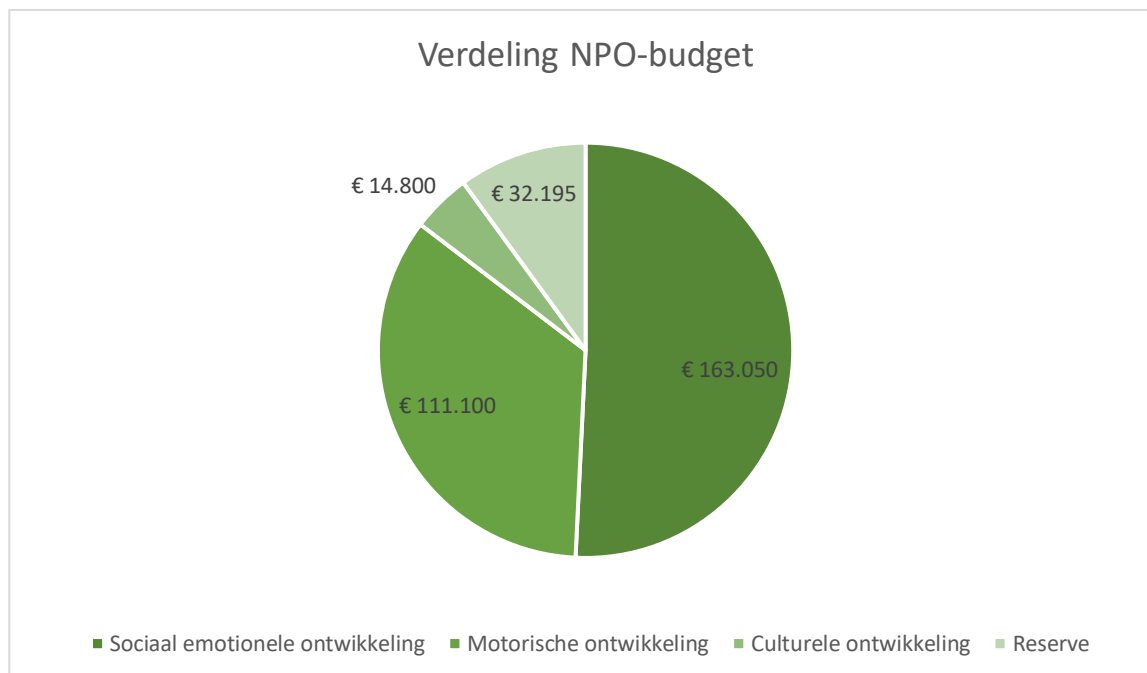
Tijdens de verschillende projecten hebben partijen aangegeven graag deel te nemen aan deze projectgroepen.

Om de voortgang en focus van de projectgroepen te behouden adviseren wij om per projectgroep een projectleider vanuit de gemeente aan te stellen.

Budget

De gemeente Eersel ontvangt in totaal € 321.145,- vanuit het NPO. Dit budget moet verdeeld worden over de verschillende projectgroepen. Wij adviseren hierbij heldere budgetten mee te geven en een bedrag te reserveren voor eventuele overschrijding van de budgetten en/of onverwachte uitgaven.

Voor de verdeling van de NPO-middelen adviseren wij een verdeling o.b.v. de initiatieven zoals deze in het focusdocument zijn opgenomen.

Het is mogelijk dat de kosten van een project lager uitvallen dan begroot. Bijvoorbeeld doordat er minder subsidieaanvragen binnenkomen dan voorzien. Een eventueel resterend budget kan in een later stadium aan een ander project worden toegevoegd.

Monitoring van effecten

De variatie aan interventies uit het herstelplan NPO is groot. Zoals eerder aangegeven zijn wij in het herstelplan uitgegaan van de effecten van de coronapandemie zoals wij deze hebben gezien en gehoord binnen uw gemeente.

Om het effect van de verschillende interventies inzichtelijk te krijgen is het belangrijk dat de voortgang wordt gemonitord. Ons advies is om dit formeel te beleggen in de subsidiebeschikkingen en de hierbij behorende verantwoordingen van de verschillende projecten en interventies.

Verder adviseren wij de voortgang met de betrokken partijen in de reeds bestaande overleggen te bespreken en te evalueren.

Op deze wijze houdt u als gemeente zicht op het effect van de interventies en bent u, samen met de partijen, in staat om bij te sturen indien gewenst en/of noodzakelijk.

De interventies die bewezen effectief blijken kunnen vervolgens in de toekomst mogelijk gecontinueerd worden vanuit andere budgetten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan interventies die een direct raakvlak hebben met het onderwijsachterstandenbeleid conform het Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (OAB). Een nadrukkelijke voorwaarde hierbij is dat voortzetting budgettair gezien mogelijk is.

Bijlage 1 Thema's en projecten Herstelplan NPO Eersel

Thema	Titel	Toelichting
Sociaal-emotionele ontwikkeling	Join Us voor jeugdigen	Het opzetten en begeleiden van de preventieve training Join Us voor jeugdigen. De training richt zich op het voorkomen en verminderen van eenzaamheid onder jongeren. Het is een initiatief vanuit het Kempisch Preventieakkoord.
Sociaal-emotionele ontwikkeling	Voortzetten en uitbreiden Pact	Onderbouwing vanuit jeugdbeleid: Voortzetten en verder ontwikkelen van de samenwerking met onderwijs opvang en jeugdgezondheidszorg waarbij de jeugdhulpprofessional expertise inbrengt in de dagelijkse praktijk zodat er vroegtijdig kan worden gesignaleerd en de juiste (route naar) ondersteuning kan worden geboden of genormaliseerd.
Sociaal-emotionele ontwikkeling	Uitbreiding uren jeugdcoach VO	In het kader van NPO hebben we de inzet van de jeugdcoach sinds de zomer uitgebreid naar 0,2 fte. Dit om onder meer een interventie te doen op gebied van sociaal emotionele ontwikkeling.
sociaal-emotionele ontwikkeling	Project "samen doen" intensiveren	Het project "samen doen" intensiveren (Een CJG-er qua uren koppelen aan scholen zodat de zorg laagdrempeliger wordt en de lijntjes tussen CJG en school letterlijk kleiner wordt). Gezinnen zijn dan sneller compleet in beeld.
sociaal-emotionele ontwikkeling	project Kempenbranie in het basisonderwijs	Het project Kempenbranie ook actiever inzetten in de basisscholen met gastlessen voor leerlingen en eventueel workshops voor ouders.
sociaal-emotionele ontwikkeling	Jeugdcoach PO	Ook de jeugdcoach die al veel zichtbaarder is op jongere leeftijd en niet pas bij de 15 jarigen. Of de jeugdcoaches uitbreiden en ook de initiatieven die zij in het VO hebben doortrekken naar het PO.

Thema	Titel	Toelichting
Motorische ontwikkeling	Inzet/uitbreiding MRT	In 8 lessen worden kinderen in de kleuterleeftijd die dat nodig hebben extra gestimuleerd op het gebied van de motorische ontwikkeling. De wens is deze lijn door te trekken naar groep 4 zodat kinderen enerzijds beter gevolgd kunnen worden en anderzijds de kinderen die nu niet gezien zijn alsnog de kans krijgen middels MRT extra ondersteund te worden in de motorische ontwikkeling.
Motorische ontwikkeling	Omnisport op de Groote Aard	Structureel inbedden Omnisport vereniging op de Groote Aard, zonder financiële steun van het platform Special Heroes.
Motorische ontwikkeling	Uitbreiding gymlessen door vakdocenten	<p>Momenteel wordt één van de 2 gymlessen per week gegeven door een vakleerkracht bewegingsonderwijs. De andere gymles wordt gegeven door de eigen leerkracht. Vanuit de NPO-middelen die het onderwijs hebben gekregen zetten enkele scholen in op 2 gymlessen door de vakdocent. Zo ontstaat er meer aandacht voor de motorische ontwikkeling en kan de eigen leerkracht extra aandacht besteden aan een-op-een begeleiding van leerlingen die extra ondersteuning moeten krijgen bij de kernvakken.</p> <p>Het bewegen op scholen intensiveren helpt ook de kansenongelijkheid tegen te gaan. Scholen hebben in hun basisgelden niet voldoende om daar echt prioriteit aan te geven zonder andere onderdelen uit het curriculum te kort te doen.</p> <p>Kosten naar schatting 2,5 fte</p>
Motorische ontwikkeling	Sportfolio	<p>Door de inzet van het sportfolio krijgen kinderen regie over de eigen motorische ontwikkeling en krijgen zicht op de verschillende mogelijkheden t.a.v. beweegonderwijs.</p> <p>Het sportfolio maakt d.m.v. bewegelijnen inzichtelijk waar kinderen nu staan in hun ontwikkeling en waar zij naar toe werken. Deze methodiek sluit aan bij de huidige kindvolgsystemen.</p> <p>Voor deze interventie wordt een eenmalige bijdrage gevraagd voor de (door)ontwikkeling van het sportfolio.</p>
Motorische ontwikkeling	CLICK aanbod op sport en cultuurgebied	Als je wilt dat het welzijn van kinderen beter wordt moet je zorgen dat er iets te doen is. Kan dit bijvoorbeeld door het CLICK aanbod op het gebied van sport en cultuur uit te breiden. Kinderen die actief zijn voelen zich prettiger.

Thema	Titel	Toelichting
Cultuur	CKV projecten erfgoed	Normaliter krijgen leerlingen uit groep 1/2 en groep 5/6 binnen het CKV een project rondom cultureel erfgoed aangeboden. Gedurende de pandemie zijn deze projecten niet aangeboden. Vanuit de NPO-middelen kunnen de projecten aankomende periode alsnog aan deze leerlingen worden aangeboden (nu groep 3/4 en groep 7/8)
Cultuur	Naschools aanbod muziek	Cultuureducatie is een belangrijk leergebied. Het levert een bewezen bijdrage aan de sociaal emotionele ontwikkeling van leerlingen. Het kan van grote invloed zijn op het welbevinden van leerlingen. Daardoor hebben ook andere leergebieden, zoals taal en rekenen, baat bij het investeren in cultuureducatie

Bijlage 2: overzicht gesproken partijen

Kinderopvang

Nummereen Kinderopvang

Kinderopvang Kids World

Kinderopvang Kiboekoe

Onderwijs

R.K. Basisschool Wereldwijs

R.K. Basisschool Sint Jan

R.K. Basisschool de Disselboom

R.K. Basisschool St. Lambertus

De Groote Aard

Rythovius College

Gemeente

Beleidsmedewerker Jeugd/CJG

Beleidsmedewerker Kinderopvang/VVE

Beleidsmedewerker Cultuur/Bibliotheek

Beleidsmedewerker Sport

Beleidsmedewerker Onderwijs

Overig

Sport coördinator/Combinatiefunctionaris

Bibliotheek de Kempen

Cultuurplaza

Kempenmuseum

